Stå stark, Alex!
av Caroline Engvall

Illustratör: Katarina Vintrafors
Förlag: Boksmart
Lärarhandledning: Emma F Carlström

BOKSMART
SAGOR MED INBYGGD KUNSKAP

Emma
@kunskap_gladje_trygghet

Hej från författare Caroline Engvall!

Tack för att du vill arbeta med materialet till "Stå stark, Alex!". Det finns lärarhandledningar till alla böcker om Alex.

VÄLJ RÄTT VÄG ALEX!
Alex letar sig fram i livet. Pappa har varit sjuk och mamma finns inte mer. En dag träffar Alex en äldre kompis. Han kallar sig själv för Kungen och bjuder på pizza och annat. Men snart vill
Kungen att Alex ska ta hand om ett paket. Varför då? Nu känns det inte lika kul längre, men vilken väg ska Alex välja – och hur?

ÄR DU EN MAN, ALEX?
Det är idrottsdag och i omklädningsrummet samlas killarna i klassen. Todd har smugglat med en mobil. Nya stjärnan på StarLife heter Macho-Matte. Alla tycker att han är supercool – alla utom Alex. Men hur ska han våga säga ifrån och visa känslor när alla kompisar tycker man ska vara tuff, stark och bita ihop?

VÅGA BERÄTTA ALEX!
Det är fredag och Alex slappar med mobilen innan den efterlängtade klassfesten. Plötsligt lägger en okänd tjej till honom. Alex har inget annat att göra och börjar skriva med sin nya kompis. När hon vill ha bilder på Alex tvekar han först – och sedan är katastrofen är ett faktum.

ETT NYTT UPPDRAG, ALEX!
Alex känner sig aldrig riktigt bekväm i skolan. Orden fastnar, tankarna springer iväg och det känns som att han alltid gör fel. Men i spelet är allt annorlunda. Där är han snabb, bäst! När GhostKing börjar skriva till honom känns det som att någon äntligen ser hur smart Alex är. När han får chansen att tjäna pengar tackar han ja direkt. För det är ju bara enkla uppdrag. Eller?

BARA PÅ SKOJ, ALEX?
Det är sommar, många är bortresta och Alex har världens chans att få vara med de coola. Todd bestämmer reglerna och Alex hänger med. När Todd skickar en bild på Alex i klänning skrattar alla i gruppchatten. När Alex missar en straff måste han stå still i mål. Och när Todd drar ner hans shorts bakom buskarna - då är det väl fortfarande bara en lek. Eller?

STÅ STARK, ALEX!
Alex vill helst vara osynlig. Om han håller sig i bakgrunden på idrottslektionen kanske ingen ser att han rodnar eller hur tröjan klibbar fast. I omklädningsrummet flödar skämten, blickarna och kommentarerna. Alex försöker skratta med och låtsas att orden inte spelar någon roll - men det gör de. När skämten passerar gränsen behöver Alex bestämma sig. Ska han fortsätta vara tyst - eller våga stå upp för det som känns rätt?

Längst bak i boken finns frågor att ställa till eleverna efter läsningen. De finns även med i slutet av denna lärarhandledning.

Trevlig läsning!

Tips på frågor eller uppgifter under hela läsningen. Att använda olika lässtrategier för att förstå och tolka innehållet är viktigt.

Titta på framsidan av boken och samtala om bilder och titel.

Gå igenom svåra ord och fraser i texten, före eller under läsningen.

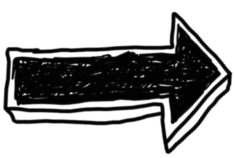
Sammanfatta kapitlet

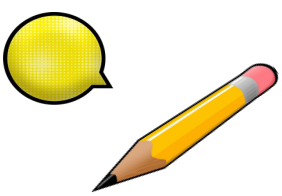
Vilka frågor har du om det du läst hittills?

Vad tror du kommer hända sen?

Vad får du för inre bilder?
Beskriv eller rita.

Var det några nya ord eller svåra uttryck med i det vi/du läste?

Ord och fraser att gå igenom före läsningen och/eller under läsningen.

kapitel 1-3
rita krumelurer, rastlöshetsmyror, något som skaver, släpa benen efter sig, gejma, polare, sunkig

kapitel 4-6
magen drar ihop sig, kommentarer, sätta dit någon, högljutt, bås och draperier, garva, örsnibbar

kapitel 7-10
avkyld, dånande, öronbedövande tystnad, skrattet dör ut, harkla sig, protestera, bekanta röster, snitcha, hastigt, driva med någon, fnyser, slamra, sörja, tyst förlåt, fin gest

Illustration: Katarina Vintrafors

Läsförståelsefrågor

Kapitel 1-3

Vad tycker Alex om mattelektionen?

Hur känner sig Alex?

- ❑ glad och peppad
- ❑ orolig och nere
- ❑ arg

Vad tycker Alex om idrott?

- ❑ han älskar det
- ❑ han hatar det
- ❑ han bryr sig inte

Varför?

Vilka ämnen tycker du bäst om? Varför?

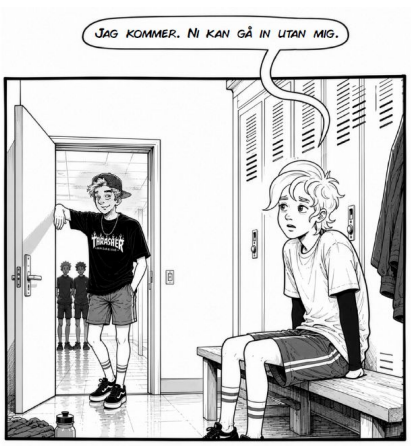

Illustration: Katarina Vintrafors

BOKSMART
SAGOR MED INBYGGD KUNSKAP

Emma
@kunskap_gladje_trygghet

Kapitel 4-6

Vad är det för årstid och varför tror du det?

_____

_____

Vad ska de göra på idrotten?

- ❏ spela fotboll
- ❏ spela handboll
- ❏ spela spökboll

Hur tror du att Alex kände sig när han blev retad?

_____

_____

_____

På vilka sätt kränker de Alex i omklädningsrummet?

_____

_____

_____

Vad tror du de menar med att de borde kyla av Alex lite?

- ❏ De kommer ge honom en kall dryck.
- ❏ De kommer duscha honom kallt.
- ❏ De kommer öppna ett fönster.

Kapitel 7-10

Vad gör killarna mot Alex i omklädningsrummet?

Vem stoppar det som händer?

- ❏ Nollan
- ❏ Todd
- ❏ Patrik

Vad avgör om det är ett skämt eller inte?

Hur tror du att Alex känner sig när Nollan säger ifrån i korridoren?

Vad händer i matsalen?

- ❏ Matteläraren tappar sin tallrik och Todd visar att han skäms över det som hänt.
- ❏ Matteläraren blir arg och kastar tallriken i golvet.
- ❏ Patrik fäller krokben på matteläraren och alla skrattar.

Varför knyter sig magen när Alex kommer hem?

- ❏ Han är rädd att få skäll för det som hänt i skolan.
- ❏ Han tror att det hänt pappa något eftersom det luktar bränt.
- ❏ Han är ledsen för att pappa är sjuk.

Hur mår pappa?

- ❏ Pappa är sjuk och ligger i sängen.
- ❏ Pappa är arg.
- ❏ Pappa mår bättre.

Hur tycker du att vuxna kan göra för att det som hände Alex inte ska få hända?

_____

_____

_____

Att prata om efter läsningen (s.38-39)

- Hur tror du att Alex kände sig när han blev retad?
- Varför tror du att Todd och Leon sa att de "bara skojade"?
- Har du sett eller varit med om att någon blivit retad på ett liknande sätt? Vad hände då?
- Vad tycker du om det Todd och Leon gjorde?
- Varför är det viktigt att säga ifrån när någon blir illa behandlad?
- Har du någon gång sagt ifrån mot något som känts fel? Hur kändes det?
- Hur kan vuxna göra för att det som händer Alex inte ska få hända?

10 tips
- om du ser att någon blir retad eller är utanför

Gå fram till personen som blir retad
Du behöver inte fokusera på den som är elak. Ibland räcker det att säga: "Kom, vi går härifrån tillsammans" till den som blir utsatt.

Visa att personen inte är ensam
Sätt dig bredvid på rasten, fråga om ni ska göra något tillsammans eller bara stanna kvar.

Säg något enkelt
Testa: "Det där var inte schysst." "Sluta." "Jag tycker inte det är roligt."

Byt fokus
Ibland kan man avbryta situationen: "Ska vi gå och spela?" eller "Du, följ med mig."

Hämta en vuxen om det känns svårt
Att be om hjälp är inte att skvallra: det är att hjälpa sin kompis.

BOKSMART
SAGOR MED INBYGGD KUNSKAP

Emma
@kunskap_gladje_trygghet

Skicka ett meddelande efteråt
Ett "Jag såg vad som hände. Hur är det?" kan betyda mycket.

Skratta inte med även om andra gör det
Att inte skratta eller heja på gör skillnad.

Var flera
Det är ofta lättare att säga ifrån tillsammans med en kompis.

Stå upp på ditt sätt
Mod innebär inte alltid att säga något högt inför alla. Du behöver inte vara hjälte. Att visa att någon inte är ensam är ofta mer än tillräckligt.

Kom ihåg: små saker räknas
Ett hej, en plats bredvid dig eller ett vänligt ord kan förändra någons dag.

BOKSMART
SAGOR MED INBYGGD KUNSKAP
Emma
@kunskap_gladje_trygghet

Fyra hörn

Gör så här:

1. Häng upp lappar i klassrummet/rummet: **Instämmer helt, Instämmer delvis, Instämmer inte, Vet ej**.
2. Läs upp ett påstående och låt alla gå till det hörn som stämmer bäst in på deras åsikt. Välj de påståenden som passar er bäst eller kom på egna.
3. Låt några kort motivera varför de står där de står (utan att någon värderar svaren).

Påståenden

1. Om någon retas lite grann på skoj är det bäst att bara strunta i det.
2. Det är lätt att säga ifrån när man ser att kompisar gör fel.
3. Ibland skrattar man åt skämt fast man egentligen inte tycker är roliga eftersom man vill passa in och vara med.
4. Det är okej att skämta om allt, så länge man säger ’jag bara skämtade’ efteråt.
5. Att kalla någon för elaka saker är lika illa som att slåss.
6. Det är svårt att gå därifrån när man ser att andra gör taskiga saker.
7. Om alla andra i gruppen skrattar åt något är det svårt att visa att man själv inte tycker att det är roligt.
8. Man kan förändra sin klädstil eller hur man pratar bara för att få vara med.
9. Det är viktigt att ha **många** vänner än att ha några få nära vänner.
10. Det krävs mod för att säga vad man egentligen tycker i en stor grupp.
11. Om man inte säger ifrån direkt får man skylla sig själv lite om andra fortsätter retas.
12. Man märker alltid tydligt på en person om den tar illa upp av ett skämt.
13. Om någon bli retad på rasten är det lättare att hämta en vuxen än att säga ifrån själv.
14. Att säga förlåt efter att man gjort fel gör att allt blir helt bra igen.
15. Det är bättre att gå ifrån när någon blir retad än att bara stå bredvid och titta på.

Förslag på skrivuppgift

Låtsas att du är Alex och att du skriver ett brev eller mejl till någon om det som hänt i boken.

Stödstruktur

- ❏ Hälsningsfras
  - *Hej*
  - *Tja*
  - *Tjena*
  - *Hallå*

- ❏ Varför du skriver.
  - *Jag måste berätta vad som hänt.*

- ❏ Vad som hände.
  - *Det började med att …*

- ❏ Hur du kände dig eller mådde.
  - *Jag kände mig …*

- ❏ Hur det löste sig.
  - *Som tur var så …*

- ❏ Vad du har lärt dig.
  - *Jag har lärt mig att …*

- ❏ Ge några råd till personen för att de inte ska hamna i samma situation.
  - *Mitt bästa tips är …*

- ❏ Ställ några frågor till personen du skriver till. Exempelvis hur hen mår eller om ni ska ses snart.

- ❏ Hälsning
  - *Med vänlig hälsning.*
  - *Allt gott.*
  - *Varma hälsningar.*

- ❏ Signatur (Vem är brevet från?)

Målarbild

Illustration: Katarina Vintrafors

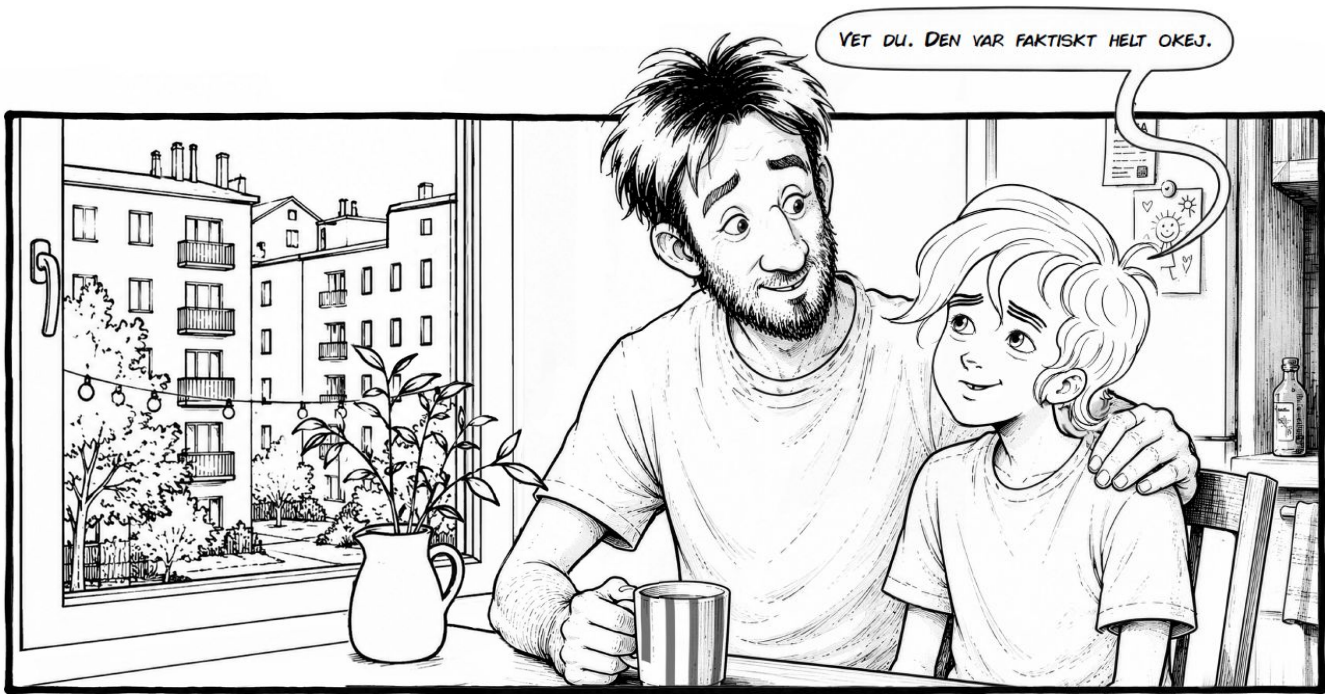
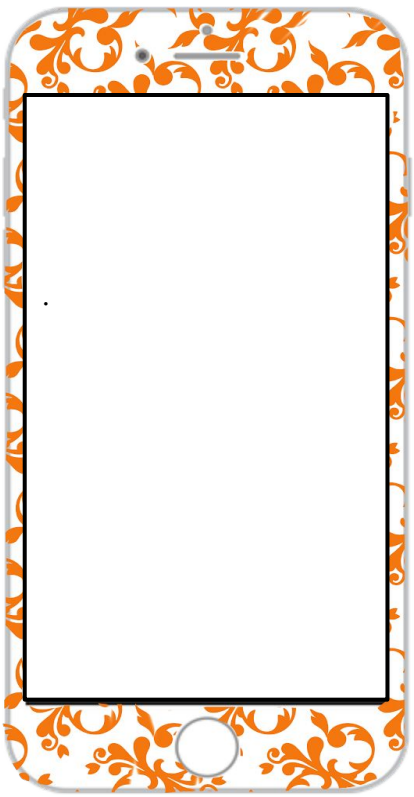

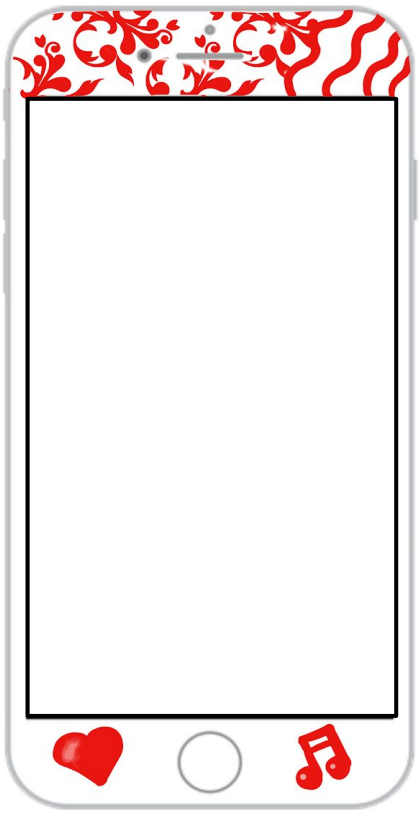
Illustration: Katarina Vintrafors

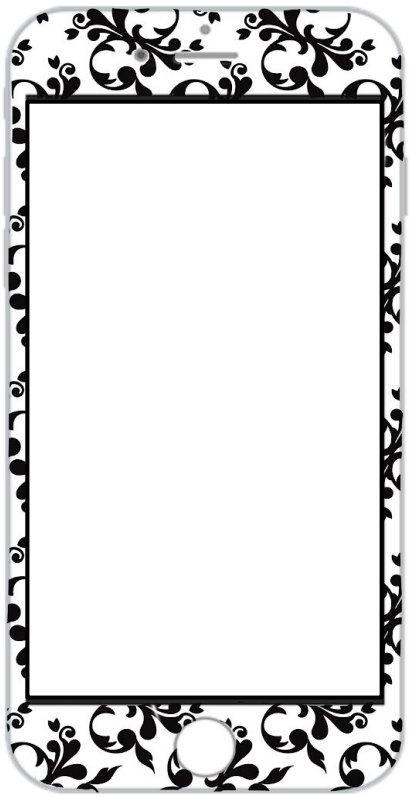
Skriv en fråga om innehållet i kapitlet och låt en kompis svara.

Bokrecension

Titel: _____

Författare: _____

Illustratör: _____

Boken handlar om

_____

_____

_____

_____

Ringa in det som beskriver boken bäst

Kul	spännande	läskig	lång	bra
kort	igenkännande	berättelse	tråkig	
humoristisk	lärorik	fakta	jag vill läsa mer	

Rita en bild om något som hänt i boken

Boken får ____ smileys:
Färglägg

Motivera varför:

_____

_____

_____

_____

_____

© boksmart

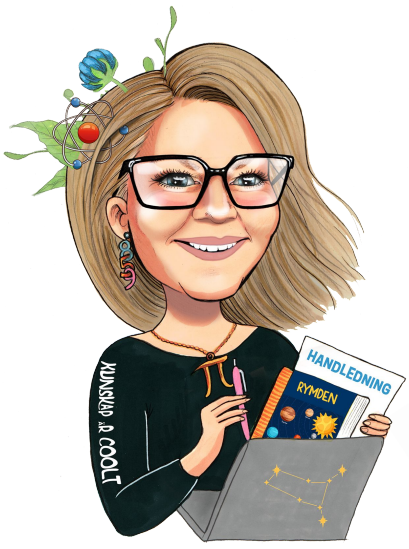
Jag som gör lärarhandledningarna heter Emma Carlström och arbetar som förstelärare.

Jag tycker själv om att använda barnlitteratur i undervisningen, bland annat till värdegrundsarbete.

I min blogg på Pedagog Örebro kan du läsa om hur jag arbetat med detta och mycket annat.
https://extra.orebro.se/pedagogorebro/bloggar/kunskapgladjeochtrygghet.4.3d631c4f165eb81daf439ab.html

På min lärar-Instagram *@kunskap_gladje_trygghet* kan du följa min vardag som lärare. Jag vill dela med mig av tips och inspiration och får väldigt mycket inspiration där genom att följa andra kollegor runt om i Sverige.
https://www.instagram.com/kunskap_gladje_trygghet/

BOKSMART
SAGOR MED INBYGGD KUNSKAP

Emma
@kunskap_gladje_trygghet